

Familievakantie op Bonaire

‘Toen mocht ik met

mijn ouders duiken'

‘Wij gaan niet weg, wij blijven hier!’, is het eerste dat mijn kinderen roepen als ik zeg dat wij weer naar huis gaan. Hun reactie typeert het plezier dat zij deze twee weken op Bonaire ondervonden. Het verblijf op Buddy Dive Resort was daar zeker mede debet aan. Buddy Dive is een van de grotere duikaccommodaties op Bonaire. Voor een gezin met jonge kinderen is het vaak lastig om een plek te vinden waar ò de kinderen prettig en veilig worden vermaakt ò waar ook de ouders een leuke duikdag kunnen hebben. Bij Buddy Dive op Bonaire vonden wij de ideale combinatie.

Tekst en foto's: Hans Leijnse

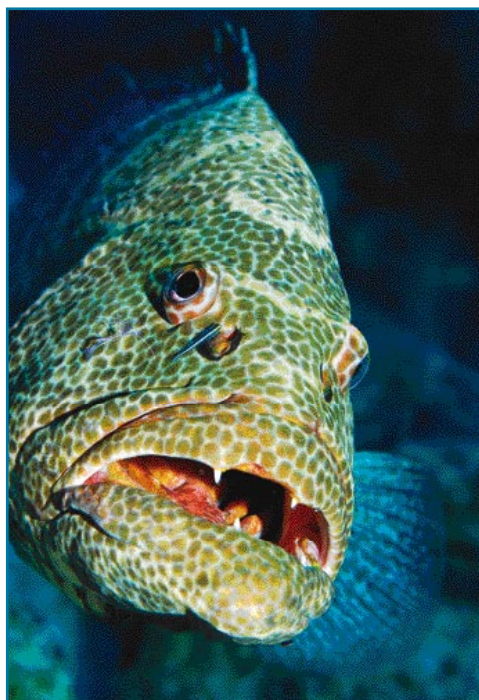
De Buddy Kids Club kent een ochtendprogramma waarbij kinderen vanaf het vertrek van de eerste duikboot, tot de terugkomst van de boot van de tweede ochtendduik, tot ongeveer 12:30 uur, worden opgevangen. Een ideale familieoplossing, zo blijkt. ‘s Morgens kunnen ouders ontspannen twee duikjes maken en de middag blijft vrij voor ander familievertier.

Vanzelfsprekend is de opvang in professionele handen. Een voorwaarde om deel te nemen aan het weekprogramma is wel dat de kinderen hun zwemdiploma hebben. Het weekprogramma van de Buddy Kids Club staat min of meer vast. Dat begint op maandagochtend met een uitleg over vissen en de riffen van Bonaire, uiteraard aangepast aan de leeftijd van het kind. Aansluitend stappen de

kinderen in het zwembad om zich de beginselen van het snorkelen eigen te maken. Na de pauze, met koekjes en limonade, gaan de kinderen, als ze willen, het buddyrif op en wordt er verteld welke vissen er te zien zijn. Uit ervaring weet ik dat ‘s middags niets anders wordt gedaan dan het oefenen van de in de ochtend aangeleerde vaardigheden.

De dinsdagochtend wordt gestart met een uitleg over het leren herkennen van vissoorten aan de hand van een geplastificeerde visidentificatiekaart. En natuurlijk gaan zij hierna kijken of de vissen ook daadwerkelijk op het buddyrif te vinden zijn. Na de pauze doen ze het wat rustiger aan en volgt er een spel in het zwembad. Op woensdag is er meestal de surprisetrip. De kinderen bezoeken dan

onder leiding van de gids het ezelopvangcentrum. Donderdagochtend wordt er een begin gemaakt met de uitleg over het SASY duiken. SASY staat voor Supplied Air Snorkeling for Youth. De rest van de ochtend wordt met creatieve activiteiten ingevuld. Overal op het eiland zie je beschilderde stukken wrakhout die vaak dienst doen als weg- of richtingaanwijzer. De kinderen zoeken een plaatsje in de schaduw bij het zwembad en beschilderen een stuk wrakhout. Dat is een mooi souvenir voor de slaapkamer thuis. Het meest spannende onderdeel is op de vrijdagochtend. De deelnemers in de Buddy Kids Club gaan, net als hun ouders, met echte duikflessen de zee in, volgens het SASY-programma. Op de rug draagt elk kind een vijf-liter duikflesje dat in een zwem-

Bijschrift:

Bijschrift:

Bijschrift:

Bijschrift:

vestje is geïntegreerd en een ademauto-maat. Het materiaal kan niet zinken en kunnen daardoor alleen met het hoofd onder water. Zij ervaren wat hun ouders tijdens het duiken beleven maar de wijze waarop is absoluut veilig. De vrijdagochtend wordt afgesloten met het uitreiken van het SASY-brevet en het Buddy T-shirt. Met het SASY-brevet kunnen ze later bij hun vriendjes opscheppen dat ze echte duikers zijn. De Buddy Kids Club is bedoeld voor kinderen van vijf tot veertien jaar.

Oudere kinderen

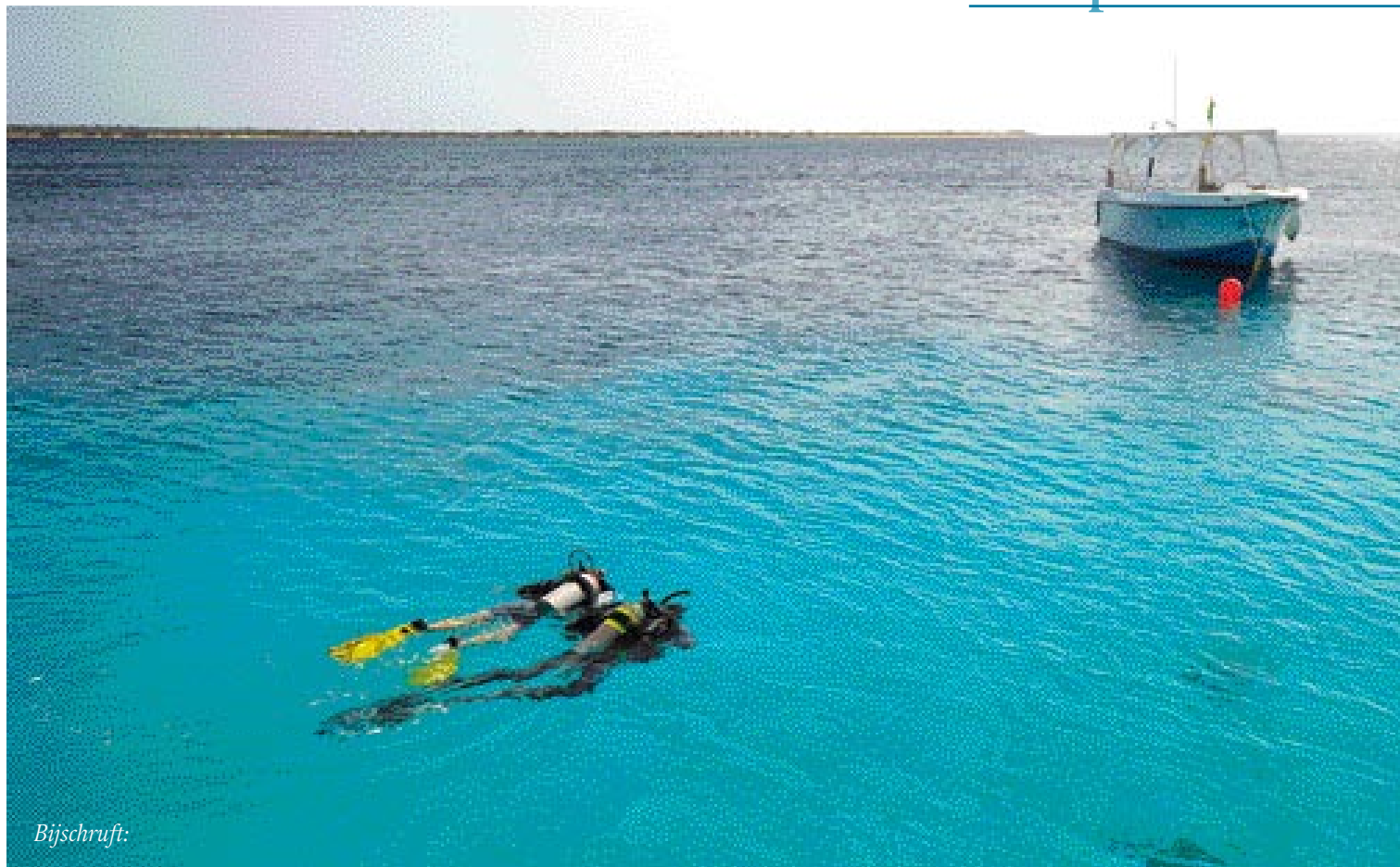
De iets oudere kinderen kunnen bij Buddy Kids Club ook andere programma's volgen. In samenwerking met Scuba Schools International (SSI) voert de onderneming het Scuba Rangers programma. Het speciaal opgezette programma, voor kinderen vanaf acht jaar, bereidt de deelnemertjes voor op het later te halen duikbrevet. Het Scuba Rangers programma kent verschillende niveaus, aangepast aan leeftijd en

getraindheid van de kinderen. Er worden echte duik oefeningen in het zwembad en in het buitenwater onderwezen en uitgevoerd, maar die zijn wel aangepast aan leeftijd en ontwikkelingsniveau. De ervaring leert dat kinderen van duikende ouders staan te springen om zelf te gaan duiken. Als zij ouder dan tien jaar zijn, luidt het advies van de Buddy Kids Club om een aangepaste duikopleiding te volgen. PADI biedt een opleiding waarmee het zogenoemde Junior Open Water-brevet kan worden behaald.

Lisa (11)

Lisa is elf jaar en volgde de PADI Junior Open Water-cursus, aangeboden door de Buddy Kids Club op Bonaire. Zij doet zelf verslag: 'Op zondagmiddag begon mijn duikcursus. Ik had privéles! Mijn instructeur sprak gelukkig Nederlands en was ontzettend aardig. Hij vertelde heel veel maar ik kreeg ook theorieles via een videofilm. Diezelfde middag oefenden we hoe een duikset in elkaar wordt gezet. Toen dat goed lukte, maakte

ik mijn set klaar om mijn allereerste duik te maken, in het buitenwater. Samen met mijn instructeur dook ik vanaf de steiger bij Buddy Dive. Dat was hartstikke leuk; we zagen zelfs een schildpad. Kan je nagaan: tijdens mijn eerste duik! Die avond moest ik twee hoofdstukken theorie leren: huiswerk dus. Dat was wel erg veel. Door de duiken overdag was ik moe en ik viel, met mijn hoofd op het boek, in slaap. De volgende dag werd een toets van de hoofdstukken, die ik moest bestuderen, afgenomen. Ik kreeg de hele ochtend theorielessen. Na de lunchpauze vertrokken we naar het zwembad: oefeningen doen. Masker op en af, automatisch in en uit, handsignalen oefenen en nog veel meer. Daarna werden de oefeningen in de zee herhaald. En natuurlijk maakten we ook een gewoon duikje. 's Avonds moest ik weer theorie leren want de volgende ochtend zou ik een theorie-examen moeten afleggen. Sommige vragen waren best moeilijk, maar gelukkig heb ik het gehaald. Na de lunchpauze had ik prak-

Bijschrift:

tijkexamen. Bij de steiger bij Buddy Dive moest ik tweehonderd meter zwemmen en daarna twee minuten watertrappelen. Dit was erg makkelijk. Daarna kreeg ik mijn praktijkexamen. Daar moest ik ook allerlei oefeningen voor doen. Alles lukte; ik ben dus geslaagd! Ik ben nu een PADI Junior Open Water Diver en mag onder begeleiding tot twaalf meter diepte duiken. Toen mocht ik met mijn ouders gaan duiken. De eerste paar duiken had ik op het rif van Buddy Dive gemaakt. Al onder de steiger zijn er een heleboel vissen te zien. Ik vind het heel leuk om de wereld onder water te bekijken. Ook ben ik met de boot meegeweest. Dat

vond ik best spannend want de golven waren hoog. Daar zag ik weer een schildpad. In totaal heb ik er drie gezien! Met mijn vader heb ik een nachtduik gemaakt in het pikkedonker, met een lamp. Eigenlijk was dat best wel spannend. Irritant zijn de red tide, miljoenen kleine rode krabbetjes die heel erg prikken. Zij komen uit de diepte omhoog bij een bepaalde combinatie van wind en stroming. Maar dat komt niet zo veel voor dus op zich was het wel interessant.'

Enzo (5)

'Het allerleukste vond ik SASY-duiken,

samen met Fred van Buddy Dive. Ik was net een echte duiker. Alleen ga je niet onder water. Je blijft drijven. Je hoofd gaat wel onder zodat je alles goed kunt zien. Fred legde eerst uit wat we moesten doen en toen hebben we in het zwembad geïmproviseerd. Daarna stapten we vanaf de steigertrap bij Buddy Dive in de zee! Fred had brood meegenomen zodat we de vissen konden voeren. We konden alle vissen heel goed zien! Wat ik ook leuk vond, was om samen met Violet van Buddy Dive wrakhout te zoeken op het strand. Later zouden we het wrakhout gaan schilderen. Sommige stukken waren zo groot dat ik ze van mijn vader

Bijschrift:

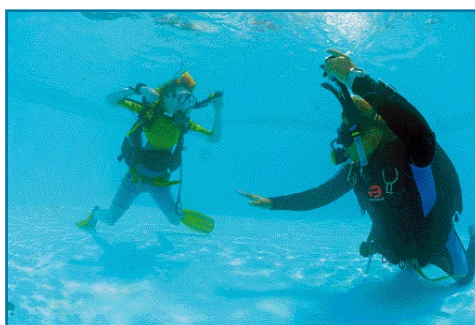
niet mee mocht nemen in het vliegtuig. Stom, hoor! Hij neemt om te fotograferen altijd veel meer mee. In de Buddy Kids Club had ik Nederlandse maar ook Amerikaanse vriendjes. Ik vond het erg leuk in Bonaire en wil dus snel terug!

Korte geschiedenis

Bonaire is op Curaçao na het grootste eiland van de Nederlandse Antillen. Het is gelegen in het zuidelijke deel van de Caraïbische Zee, voor de kust van Venezuela, en behoort tot de ABC-eilanden van de Kleine Antillen. De

hoofdstad van Bonaire is Kralendijk. De eerste bewoners van Bonaire waren de Caiquetio indianen die het eiland vanaf Venezuela bereikten rond het jaar 1000. Restanten van deze indianen zijn onder andere te vinden in de vorm van rotstekeningen in de buurt van Onima aan de oostkust van Bonaire. In 1499 landden Alonso de Ojeda en Amerigo Vespucci als één van de eerste Europeanen op Bonaire. Zij namen het eiland voor Spanje in bezit. Omdat Bonaire geen goud had en niet geschikt was voor de landbouw zagen de Spanjaarden geen

noodzaak een kolonie te stichten. De lokale indianen werden afgevoerd om als slaven te dienen in plantages in Zuid-Amerika. In 1526 introduceerden de Spanjaarden vee op Bonaire. Als gevolg hiervan komen ezels en geiten er nu in het wild voor. Ondertussen ontstond er een kleine gemeenschap op het eiland in het plaatsje Rincon, dat in een vallei tussen de heuvels veilig was voor piraten. De gemeenschap bestond met name uit veroordeelden en krijgsgevangenen. In 1633 veroverde Nederland Bonaire op de Spanjaarden.

Het kwam onder het gezag van Wouter van Twiller, gouverneur van de nieuwe Nederlanden, en kwam onder bestuur van de West-Indische Compagnie. Deze importeerde een kleine hoeveelheid slaven voor landbouw (voornamelijk hout en maïs) en zoutwinning. Slaven die in de zoutwinning werkten, verbleven in slavenhutjes bij de zoutpannen, nauwelijks hoger dan twee meter. De hutjes zijn nog steeds te zien op Bonaire. De slavernij is op Bonaire in 1863 afgeschaft. In het begin van de negentiende eeuw verloor Nederland de heerschappij over de Antillen tweemaal aan Groot-Britannië. Toen de eilanden in 1816 definitief aan Nederland werden toegewezen, bouwde de Nederlandse overheid Fort Oranje in Kralendijk om het eiland te beschermen. De kenmerkende vuurtoren in het fort is gebouwd in 1868. Zout was inmiddels de grootste bron van inkomsten. De productie was zo groot geworden dat er vier obeliskken werden gebouwd om de schepen naar de zoutpannen te leiden. In de twintigste eeuw werd tenslotte de haven vernieuwd en werd een vliegveld, Flamingo Airport, aangelegd. Bonaire telt ongeveer vijftienduizend inwoners. Bij de laatste volkstelling had 86% van de bevolking de Nederlandse nationaliteit, maar was slechts 52% op het eiland zelf geboren. Naast veel mensen uit Nederland en buurlanden Venezuela en Colombia wonen er opvallend veel mensen uit de Dominicaanse Republiek, grotendeels arbeidsmigranten. De officiële taal is het Nederlands. Van de bevolking spreekt 75% thuis Papiaments (een mengtaal van Nederlands, Spaans en Portugees). De belangrijkste economische sectoren zijn toerisme en zoutwinning. Het zuidelijk deel van het eiland is ingericht voor natuurvriendelijke zoutwinning. Bonaire valt in het Koninkrijk der Nederlanden binnen het staatsverband van de Nederlandse Antillen. Op 11 oktober 2006 bereikte Bonaire (samen met Saba en Sint Eustatius) een akkoord met de Nederlandse regering over een rechtstreekse band met Nederland. Het eiland werd een 'bijzon-

dere gemeente', wat wil zeggen dat de Gemeentewet als basis zal dienen voor het bestuur, maar met enkele uitzonderingen op het gebied van bijvoorbeeld sociale zekerheid. De inwoners krijgen ook stemrecht voor de Tweede en Eerste Kamer. De streefdatum voor nieuwe verhoudingen in het Koninkrijk is gesteld op Koninkrijksdag, 15 december 2008.

Beschermd koraalrif

Het duiken op Bonaire behoeft voor de meeste duikende Nederlanders geen introductie. Het hele eiland ademt duiken! Al bij de ontvangst op het vliegveld ontcom je niet aan de grote toeristentrekker van het eiland, de koraalriffen. Bonaire heeft als eerste in de wereld een beschermd koraalrif. In 1979 werd het Bonaire Marine Park opgericht, onder de noemer van de Stichting Nationale Parken (STINAPA). Deze stichting zorgt voor bescherming van en geeft voorlichting over de koraalriffen rond Bonaire. Ieder duiker moet 25 USA-dollars per jaar betalen om in het park te mogen duiken. Bonaire kent duikmogelijkheden voor alle duikniveaus, van beginner tot gevorderden. Het duiken is enerzijds zeer georganiseerd onder begeleiding van één van de vele duikoperators, of anderzijds zelfstandig vanaf de kant op één van de vele eenvoudig bereikbare plaatsen. Voor het zelfstandig duiken is het aan te raden om een huurauto te nemen. De heersende oostenwind maakt vooral de westkant van het eiland zeer geschikt voor het duiken. Kalm helder water met een voor het Caribische gebied typische begroeiing.

Niet de spectaculaire riffen of de grote vissen maken het duiken op Bonaire interessant maar het prettige klimaat en de relaxte wijze van duiken. Het klimaat en de vriendelijke sfeer op het eiland zorgen ervoor dat je als duiker altijd heimwee zal houden naar het Bonairiaanse duikersparadijs.

Grotten

Al jaren komen wij met tussenposes op Bonaire. Elke keer neem ik mij voor om eens in de grotten van Bonaire te gaan kijken. Maar zoals dat vaak op vakanties

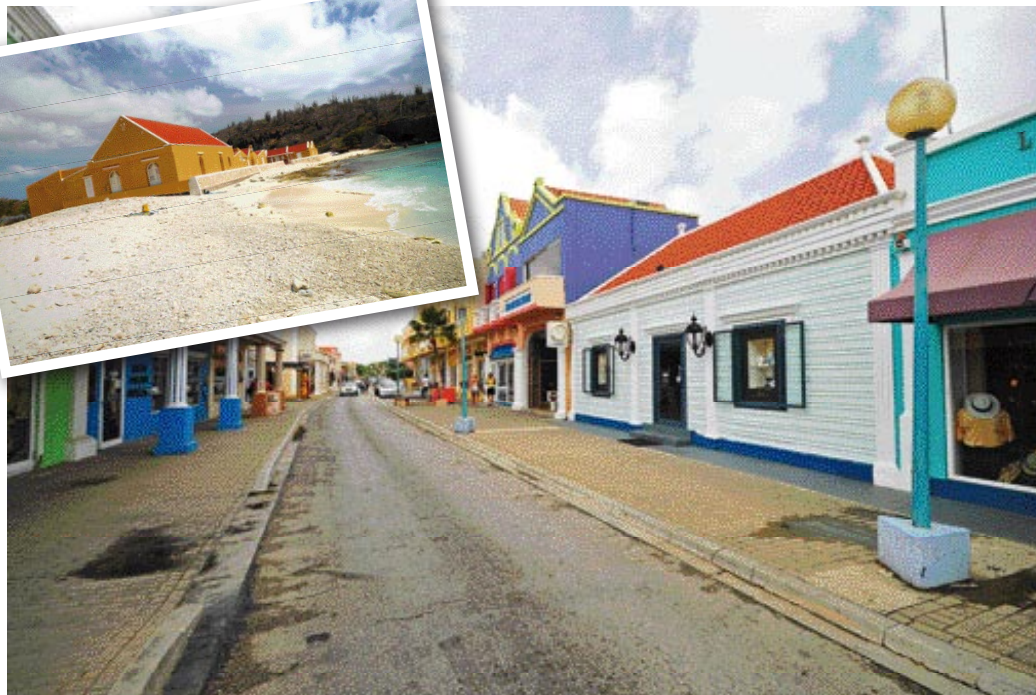
Famillievakantie op Bonaire

gaat heb je uiteindelijk altijd tijd tekort. Dit jaar moest het er dan toch maar eens van komen.

Henk Sanders organiseert ecologische eilandtrips. Hij is bioloog en één van de grotten-specialisten van Bonaire. Vanuit die functie verzorgt hij begeleide snorkeltochten voor Buddy Dive.

Onmiddellijk na de kennismaking begint Sanders enthousiast te vertellen over het enorme ecologische belang van de grotten voor het eiland. De grotten zijn een verblijfplaats voor vleermuizen. Bonaire telt acht soorten vleermuizen. Het betreft insecten-, vis- en vruchteneters. Een vleermuis is een zoogdier. Het kan wel 35 jaar oud kan worden. De vleermuis is een belangrijke schakel in de bevruchting van cactussen want de cactus is een nachtbloeier. Omdat vogels en insecten s' nachts niet vliegen moeten de vleermuizen de bloemen bestuiven. Sanders stelt het heel simpel: geen vleermuizen, geen cactussen op het eiland. En als de cactussen er niet meer zijn verdwijnt een groot deel van de vogels dat leeft van de bloemen en vruchten van die cactussen. Voor de muggenhaters is het prettig te weten dat een vleermuis tussen de duizend tot drieduizend muggen per uur eet!

Het enorme aantal gangen en enorme labirinten onder Bonaire gaat mijn eerder voorstellingsvermogen te boven. Wij zijn in een aantal afgedaald. De indrukwekkendste grot lag vlak achter het voormalige Hilltop Hotel, tegenwoordig de Caribbean Club. Na een afdaling van ruim 35 meter komen we aan op het niveau van het water. Glashelder lauwarm zoet water. Snorkelend zwem je heel eind in de spelonken. Na diverse klimpartijen en het passeren van smalle spleten begin je je stilletjes af te vragen of Sanders de weg terug weet te vinden. Maar na een klein uurtje in het water te hebben gelegen, blijkt zijn vakkundigheid en brengt hij ons weer terug bij het startpunt. De excursie is zeer interessant, met name door de bijdragen van gids Sanders. Gedurende de tocht doet hij niets anders dan het spuien van wetenswaardigheden over de grotten en het geologische ontstaan van Bonaire. ●

Info

* Buddy Dive Resort bestaat vanaf 1980 en is een 5 Star Gold Palm Resort. Adres: PO Box 231, Kralendijk, Bonaire, Nederlandse Antillen. Telefoon: 0599-7175080. Fax: 0599-7178647. Internet: www.buddydive.com

* SSI is de organisatie achter Scuba Rangers, duikonderwijs voor kinderen van acht tot vijftien jaar. Het SSI Area Office Benelux is gevestigd in Duiven (Nederland). Edwin Sap is Area Manager. Postadres: Marketing 10, 6921 RE Duiven. Telefoon: 0031-(0)26-4455587. E-mail: benelux@ssieu.com. Internet: www.ssieu.com.

Ezelopvangcentrum

De Hilversumse Marina Melis begon in 1993 een opvangcentrum voor ezels op Bonaire. 'Niet iedereen op Bonaire is gek op ezels', zegt Melis die haar leven in het teken van de ezels heeft gezet. Bonaire is een ezeleiland. Er sjokken ruim vijfhonderd ezels langs wegen en door velden. Ooit waren het er duizenden toen de dieren in de achttiende eeuw door de Spanjaarden op de Antillen werden geïntroduceerd als lastdieren. De ezel werd veel gebruikt in de zoutpannen waar zout werd gewonnen en voor het vervoeren van goederen. In 1762 werden er 2130 geteld. De nazaten van de Spaanse lastdieren staan ter discussie. Niet iedereen is blij met de ezels die los rondlopen. Als je niet oplet en tegen een ezel botst, heb je een schade die de verzekering moet betalen. Maar uiteindelijk is het de ezel die altijd de dupe is. Het dier heeft immers geen verzekering maar gelukkig wel Marina Melis van Donkey Help. Melis richtte onder de rook van de luchthaven van Bonaire een speciaal opvangcentrum op waar de dieren vredig kunnen bestaan. Bij verkeersslachtoffers worden gebroken poten gespalkt en mishandelde ezels zijn er veilig. Als kind op een boerderij was ze al gek op dieren. Dat kippen, kalkoenen en varkens thuis op een dag naar de slachter moesten, werd niet door haar in dank aanvaard. Haar ouders gaven haar een ezel, als pleister op de wonde. De kleine Marina kreeg de belofte dat de ezel bij haar mocht blijven. In Nederland had ze er ongeveer vijftien. Via een baan op een reisbureau kwam ze op Bonaire terecht en schrok niet alleen van de hoeveelheid ezels maar ook van de erbarmelijke omstandigheden waarin de dieren verkeerden. Melis kan een plakboek vol foto's van uitgemergelde ezels, die door verdroging omkwamen, laten zien. Het dierenasiel op Bonaire wilde de lastdieren niet opvangen, dus begon Melis uiteindelijk haar eigen ezelopvang. Ze besloot haar baan in Nederland op te zeggen en haar hele vermogen volledig in te zetten voor de ezels van Bonaire. Want haar liefde voor de ezel gaat ver. Ze zijn zo lief, zo volzaam. Dat weten alleen mensen die met ezels werken en omgaan. Als je een ezel iets leert, leert hij het nooit meer af. Vandaar het gezegde: Zo koppig als een ezel. Ezels gaan ook nooit weg. Mensen nemen wel eens een zielig veulentje mee dat ze langs de kant van de weg hebben gevonden, maar komen later dus niet meer van de eenmaal volwassen geworden ezel af. Dan proberen ze het dier weg te jagen. Bij het opvangcentrum worden er zelfs ezels over het hek gegooid, zodat het dier niet meer naar huis terugkan. De ezels op Bonaire zijn van niemand. Dat is het probleem. Ze zijn losgelaten en niemand kijkt er naar om. Omdat het er steeds droger wordt, is er voor hen geen water. Op zoek naar voedsel gooien ezels de vuilnistonnen om. Omdat Melis het probleem wil oplossen, heeft ze bij de gemeente Lelystad duizend vuilnisbakken, de zogenoemde kliko's, exemplaren die over waren, voor een symbolisch bedrag gekocht. Die kliko's werden op Bonaire voor 65 gulden per stuk verkocht. Het vuilnisprobleem werd opgelost en Melis vergaarde een startkapitaal om het opvangcentrum te beginnen. Per jaar is het Bonairiaanse ezelvrouwtje alleen al twintigduizend euro kwijt voor ezelvoeding. Liefdewerk oud papier dus, want ze moet het van de particuliere giften hebben om het opvangcentrum draaiende te houden. Bij dat liefdewerk hoort ook een onderwijsprogramma. Ze maakte een lespakket 'Ezels' zodat de schoolkinderen onderwezen worden over de geschiedenis en betekenis van de eilandezels. Ter afsluiting is er dan een bezoek aan het opvangcentrum. Die kinderen zijn de toekomst.

